

DOMOVINA

P. n. Licealna knjižnica
Ljubljana, Poljanska cesta 2, II. drž. gimnazija

Upravištvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Karoličina: Četrtno Din 3.—, polletno Din 6.—
celoletno Din 12.—

Manifestacija za jugoslovansko demokratsko stranko

Številno obiskan zbor zaupnikov JDS

Zbor zaupnikov Jugoslovanske demokratske stranke, ki se je v nedeljo vršil v Ljubljani, je pomenil največkratnjo manifestacijo zmagovite demokratske ideje. Številna udeležba, prekipevalno navdušenje vseh prisotnih zaupnikov, katerih je bilo okoli 800, ter burni pozdravi demokratskemu prvoborniku dr. Gregorju Zerjavu in štajerskemu kremenjaku Ivanu Rebeku so dali zborovanju pečat neomajne discipline in prisrčne demokratske vzajemnosti.

Dvorana Narodnega doma je bila nabito polna zaupnikov iz Kranjske, Štajerske in Prekmurja. Zastopani so bili prav vsi okraji Slovenije in vsi stanovi, v posebno častnem številu tudi slovensko obrtništvo in kmetijstvo. Opazili ste sivolase izkušene bojce za napredno stvar v sredini čvrstih zavednih mož in žilavih mladeničev, videli ste uradnika, delavca, kmeta, obrtnika, vse v navdušenem razpoloženju in bratski slogi, h kateri jih spaja demokratska misel.

Med viharimi vzkliki je otvoril zborovanje dr. Gregor Zerjav. S kratkim nagovorom je izrekel prisrčen pozdrav številnim prisotnim somišljenikom, nato pa v globoko zasnovanem govoru začel razvijati

NACELA DEMOKRATSKE POLITIKE.

Izvajal je v glavnem nastopno: Volilni program demokratske stranke temelji na jugoslovanskem narodnem in državnem edinstvu. Vidovdanska ustava odreja oblastno in okrajno samoupravo, ki bo edina omogočila razvoj in napredek poedinih okrajev in oblasti ter s tem napredek vse države v gospodarskem in narodnem oziru. Klerikalci govoričijo o avtonomiji, dobro se zavedajoč, da bi avtonomija poedinih pokrajin le pospeševala plemenski razdor, avtonomno Slovenijo pa bi tirala v gotovi gospodarski propad. Ko so bili klerikalci na vladi, so izšle najbolj centralistične naredbe. Toda takrat je bilo vse prav in v redu. Danes pa se poganjajo za avtonomijo, hoteč si z njo za vedno zasigurati oblast in silo nad slovenskim življem. In klerikalcem je le za oblast. Vse drugo mora potem služiti njihovim samopašnim namenom.

Ako bi tudi postalo neizbežno, da se popravi poedine ustavne naredbe, bo demokratska stranka čovala, da se v ustavi ne pojavi ničesar, kar bi moglo spraviti v dvom naše državno in narodno uedinjenje ter svobodo narodnega šolstva.

Izenačenje davčnega zakonodajstva je ena najbolj perečih potreb. Demokrati bodo v novi skupščini podpirali vsa tozadevna stremjenja. Posebno pozornost bodo posvečali šolskim zakonom, valtnemu vprašanju, ki naj se čim prej uredi, in novi carinski tarifi.

Glede prometnih vprašanj je demokratska stranka dosegla že velike uspehe. Gradnja proge Murska Sobota-Ormož in zagotovljeni načrti drugih železniških zvez v Sloveniji so njena zasluga. Demokrati bodo napeli vse moči, da se čim prej otvori zveza Ljubljane z morjem, kar bo imelo za slovensko gospodarstvo ogromen pomen.

Govornik dr. Zerjav se je nato pečal s stališčem demokratske stranke napram posameznim stanovom.

Državni nameščenci uvidevajo, da je demokratska stranka zanje vložila največ truda. Zato jo bodo tudi zvesto podprli pri volitvah, ker od malih strank ne morejo pričakovati ničesar.

Posebno pozornost pa demokratska stranka obrača tudi na obrtniški in kmečki stan, ki tvorita glavno jedro slovenskega plemena.

Velik del zagotovil, ki jih je demokratska stranka pri prejšnjih volitvah dala obrtništvu, je tudi izpolnila. Vkljub obupnemu odporu klerikalnih in socijalističnih demagogov je za obrtništvo odpravila prenapetost osemurnega delavnika ter sprožila vprašanje obrtnega kredita, ki ga je zavist veleagrarnih krogov mogla pač le začasno odriniti. V novi narodni skupščini bodo demokrati postavili sledeče glavne zahteve: 1.) enotni obrtniški zakon, 2.) preuredba trgovskih in obrtniških zbornic, 3.) stot milijonski kredit za obrtno kreditno združništvo, 4.) ureditev obrtno-nadaljevalnega šolstva, 5.) ustanovitev samostojne obrtniške zavarovalnice za mojstre in za delavce male obrti, 6.) končna ureditev delovnega časa, odstranitev vseh ovir za razvoj obrtniškega stanu, prometne olajšave za obrtne pošiljatve ter uvaževanje združnih ponudb pri državnih oddajah sirovin in dela.

Glede kmetijskega stanu je demokratska stranka prepričana, da bo samouprava okrajev in oblasti podala največ pogojev za njegov moderni napredek. Povzdiga slovenske živinoreje, kmetijsko združništvo in čim rednejši kmetijski pouk bodo zagotovile slovenskemu kmetijstvu najlepši razmah. Vprašanje kmetijskega kredita se mora rešiti. Istotako vprašanje zavarovanja zoper elementarne neugode. Slovenski kmet ne more odobravati veleagra-

rizma, ki s cenami glavnih ljudskih živil: žita, masti in sladkorja izvaja glavni vpliv na rastočo draginjo. Samostojna kmetijska stranka si je postavila za vzvišeni cilj ustanovitev zemljoradniškega bloka. To je njena usodna pogreška, posebno glede slovenskega kmetovalca. Zemljoradniški blok bi dobro poslužil veleagrarnim magnatom v južnejših pokrajinah, nikakor pa ne slovenskemu kmetovalcu, ki ima povsem druge zahteve in — kar je glavno — druge nujne potrebe. Demokratski stranki bodo neprestano pred očmi interes kmečkega stanu, ker s tem, da pomaga njegovemu napredku, podpira razvoj vseh ostalih stanov, vsega naroda.

Delavski stan in invalidi uvidevajo, da je demagoška gonja proti demokratski stranki z ozirom na njihove potrebe povsem neupravičena in tudi že izjalovljena. Načrt invalidskega zakona, ki ga je izdelal dr. Zerjav, je po sodbi strokovnjakov eden najmodernejših in bo omogočil vsakemu invalidu ustanovitev samostalnega gospodarskega položaja. Demokratska stranka bo pazila, da se bo invalidski zakon tudi dosledno in človekoljubno izvajal.

Slovensko delavstvo, razcepljeno na različne strančice, je dandanes razočarano nad svojimi voditelji. Saj mu tudi niso izpolnili niti ene izmed številnih obljub. Demokrati pa so mu dali socialno zakonodajstvo. Morda je v njem še kaj pomanjkljivega, a se bo dalo izboljšati, ako delavski razred s sodelovanjem v demokratski stranki sam pripomore s predlogi. Delavski stan, izkušen in prevaran od vseh, ki so doslej z obljubami in demagogijo izvabili od njih volilne kroglice, storili pa nič, naj se v čim večji meri in zaupno oklene demokratske stranke, od katere lahko pričakuje resne pomoči v boju za svoje gnotne in kulturne pravice. V ostalem pa je treba ugotoviti, da je led že prebit. kajti demokratska stranka objema že razveseljivo število narodnozavednega delavstva, ki se ne da slepiti z meglenimi obljubami komunističnih kraljestev na luni!

Jugoslovanska demokratska stranka, ki združuje v sebi vse pravilno jugoslovansko in socialno čuteče napredne sloje, stoji v Sloveniji na braniku proti vsakemu nazadnjaštvu, klerikalnemu ali vsakršnemu. V strnjeni fronti se podajamo v volitve. Napredno Slovensko naj ne dopušča, da bi nad njim triumfirali plemenska enostranost in nazadnjaštvo.

Ko je dr. Zerjav zaključil svoja izvajanja, ki so se vseh prisotnih dojmila globoko, je sle-

dilo dolgočasno burno odobravanje. Za dr. Zerjavom je povzel besedo *Ivan Rebek*, ki je z živahnimi besedami očrtal zmagovito borbo štajerskih demokratov, združenih v ravnopredni kmečko-obrtni zvezi, ki to zlomila odpor nasprotnikov in se podaja v volitve s trdno zavestjo popolne zmage. *Ivan Rebek*, „oče štajerskega obrtništva“, je žel za svoj krepki govor prisrčne ovacije.

Mariborska prvoboriteljca *dr. Franjo Lipold* in za njim *dr. Vekoslav Kukovec* sta v odločnih in čvrstih potezah naslikala novi narodni boj ob naši severni meji, ki ga je izzvala radikalna stranka s svojim zaploinim in breznačelnim barantanjem za našo narodno last. Toda, dokler stoje na straži naši zavedni demokrati, si potlačeno nemškutarstvo ne bo več opomoglo k svoji nekdanji oholosti. To tudi ne s pomočjo mešetarskih radikalcev. — Burno odobravanje je spremljalo možate besede obeh govornikov.

Zivahno pozdravljen je nato nastopil *dr. Albert Kramer* s predlogom demokratskih kandidatur. Pojasnil je brezuspešni trud in popustljivost demokratov glede ustvaritve *Naprednega bloka*, ki se je izjalovil zaradi preohole samozavesti samostojne in narodno-socialistične stranke. Demokratska stranka stopa v volitve, svestna si, da se je bodo oklenili vsi, ki res čutijo napredno. *Dr. Kramer* prečita nato kandidatno listo za okrožje Ljubljana-Novno mesto, katere nosilec je

DR. GREGOR ZERJAV.

Ob tej priliki je vsa dvorana priredila *dr. Zerjavu* več minut trajajoče ovacije.

Po soglasni odobritvi kandidatur so bile prečitane resolucije, ki poudarjajo vzorno enotnost in disciplino slovenskih demokratov, ostro obsojajo radikalno-nemške kupčije, kakor tudi stališče onih politikov, ki so onemogočili skupni nastop naprednjakov proti klerikalnemu in radikalnemu nazadnjaštvu.

S pevanjem borbene himne «Hej Slovani» je nato bilo zaključeno zborovanje. Zborovalci so se pred Narodnim domom zvrstili v dolg sprevod in z *dr. Zerjavom* na čelu krenili, živahno pozdravljeni, po ljubljanskih ulicah v Kazino, kjer se je vršilo skupno kosilo.

V najlepšem razpoloženju so potekale popoldanske ure. Izrečena je bila dolga vrsta napitnic in krajših govorov, v katerih se je izražala zavest čvrste discipline in strnjnosti v demokratski stranki ter popolnega zaupanja in vdanosti v njene voditelje, na čelu jim velezaslužnemu *dr. Gregorju Zerjavu*.

Nedeljsko zborovanje zaupnikov je dokazalo, da poganja Demokratska stranka bolj in bolj globoke korenike v tla slovenske domovine, kajti JDS zastopa vse stanove v bratski slogi. Osemnajsti marec bo Jugoslovanski demokratski stranki omogočil najpopolnejši razmah. Jugoslovanska demokratska stranka bo izšla iz volitev kot najmočnejša stranka v Jugoslaviji in kot takšna se bo mogla v narodni skupščini z uspehom boriti za to, kar danes obljublja svojim pristašem.

Somišljenikom JDS na deželi

Potem, ko smo vložili kandidatske liste, pride čas za podrobno delo. V to svrhu naj se v vsaki občini osnuje volilni odbor, četudi majhen in zaupen, ki naj začne z delom od moža do moža. Prepričati se je treba, ali so y zadosni meri razširjeni naši časopisi in ako

niso, naj se v tem oziru nemudoma popravi, kar je zanjeno.

Vrše naj se mali sestanki, čeprav ne v obliki shodov, pa vsaj v obliki razgovorov. Treba je neprestano paziti na delo nasprotnikov in vsak poizkus beganja nemudoma zatrei. Poučiti je treba volilce, da noben glas, pa bodi oddan v najoddaljenejši občini, ni izgubljen, ampak je častno priznanje jugoslovenske ideje in pride v prilog našim kandidatom na skupnem računu.

Volilni odbori naj neprestano stojijo v pismeni zvezi z ljubljanskim tajništvom JDS ali pa nosilcem naše liste *dr. Zerjavom* v Ljubljani za okrožje Ljubljana-Novno mesto, oziroma z mariborskim okrožnim tajništvom JDS ali pa nosilcem naše liste *dr. Kukovcem* v Mariboru za okrožje Celje-Maribor.

Napredni blok ustanovljen

V Ljubljani se je prošlo leto pojavil neprijeten spor med naprednjaki, ki so ga izzvali razni ljudje, ki so od prepira pričakovali koristi. Predvsem je to delala Jadranska banka, ki je danes pokazala svoje pravo lice in izdaja iz lastnih sredstev v Ljubljani dnevnik, ki je glasilo radikalne stranke.

Ta prepir je prinesel 3. decembra nesrečo pri ljubljanskih občinskih volitvah, ker je zmagal klerikalno-komunistični blok. Cim pa so bile razpisane volitve v Narodno skupščino, je demokratska stranka napela vse moči, da ustvari enotno napredno fronto v vsej Sloveniji. Ponudila je sporazum svojim nasprotnikom, zatajujoč ponos in pozabivši na najgrše žalitve.

Narodno-socialistična stranka je skupen nastop naprednjakov odklonila, češ, da hoče poizkusiti svojo srečo sama in da se čuti sama strašno močna. Če le ne bo tako izpadlo kakor je v tisti povesti o žabi in volu. Slabo se je obnašala tudi SKS. Njeni najboljši pristaši na deželi so se sicer izjavljali za Napredni blok in na vse načine so v tej smeri vplivali na nas, premalo pa so imeli vpliva na svoje lastno vodstvo. Ko so prišli na odločilno razpravo, so se ustrašili, da bi jih proglašili za prikriti demokrate, pa so obmolnili in odločili so zeleni generali, ki hočejo na vsak način boj. Ti so rekli, da hočejo stvoriti veleagrarni blok in da zato n. pr. *dr. Zerjava* ne morejo sprejeti na skupno listo, ker bi se s tem pregrešili zoper svoje kmetsko razredno stališče. Rekli so, da stranka, ki ne stoji na istem stanovskem stališču kakor kmečka stranka, ne more biti v koaliciji z njimi. Mi pa smo odgovarjali, da jedro SKS tvorijo možje, ki so bili še pred kratkim organizirani demokrati, dalje, da je boj proti klerikalizmu glavna stvar, in rekli smo, če je mogoče, da je šel ljubljanski škof volit komunista, bo tudi lahko g. Pucelj oddal svojo kroglico za *dr. Zerjava*. JDS je zahtevala na Kranjskem na deželi samo en mandat, vse drugo z nosilcem liste na čelu je hotela prepustiti SKS. To pa zategadelj, da se pod skupno zastavo mobilizirajo vse sile in se tudi pri teh volitvah potisne nazaj klerikalizem.

SKS je na oduren način odklonila sporazum. Kako malo je iskrenosti v tem početju vodstva SKS, dokazuje dejstvo, da je bila v Mariboru vložena lista te stranke, na kateri se nahaja kot kandidat SKS Madžar, veleindustrijalec krščansko-socialnega mišljenja Geza Hartner. Ta gospod, kajne, je bližji programu gg. Drogenika in Pucelja in ima več srca za slovenskega kmeta nego *dr. Zerjav*?

Ze dolgo nismo doživeli pri kaki stranki tako grde napake, napake, ki se da razlagati samo iz tiste človeške slabosti, da domišljavi voditelji skušajo izpodriniti sposobnejše, zato da bi njihova lučka izgledala svetlejša.

Zato pa se je v Ljubljani v poslednjem trenutku posrečilo ustanoviti Napredni blok. Vsakega naprednomislečega človeka je pri občinskih volitvah pogrelo, da so radi razkola med naprednjaki spričo posebnemu značaju volilnega reda odnesli uspeh klerikalno-komunisti. Zato je prevladalo mišljenje, da se mora za skupščinske volitve doseči kompromis za vsako ceno. JDS je v tem oziru šla do skrajnosti, češ da ji ni za kak strankarski uspeh, ampak da bi rada videla zmagati naprednega kandidata, ki bo obenem nudil jamstvo za čimprejšnjo rešitev službene pragmatike našega trpečega uradništva, poduradništva, slug in železničarjev. Tako je prišlo do sporazuma, ki je bil podpisan v ponedeljek popoldne. Po tem sporazumu je kandidat Naprednega bloka v Ljubljani dosedanji demokratski poslanec profesor *Jožef Reisner*, njegov namestnik pa odvetnik *dr. Vladimir Ravnihar*, kateremu v korist se bo *Reisner* umaknil, čim bo sprejeta službena pragmatika.

Ta dogodek bo gotovo krepko odmeval v srcih vseh naprednomislečih ljudi na deželi. Ze se nam poroča, da se v posameznih občinah ustvarjajo krajevni napredni bloki, ki temeljijo na medsebojni obveznosti, da naprednjaki nikdar več ločeno ne pojdejo v nobene volitve, ne občinske, ne okrajne, ne oblastne in da se bodo pri določanju kandidatur ozirali na moči posameznih stanov. Za 18. marec za volitve v narodno skupščino pa v teh naprednih blokih prevladuje mišljenje, da je treba oddati glasove kandidatski listi JDS, in to

1.) predvsem radi tega, ker je ona edina pokazala voljo, da se za vsako ceno ustvari Napredni blok. Ona je iznesla idejo Naprednega bloka in jo je radi tega treba hvaležno uvaževati.

2.) Za NSS se ne sme oddati noben glas, ker je vsak tak glas izgubljen. Ze doslej so bile moči, ki so podpirale to stranko, vrzene v vodo, in je škoda vsakega glasu, ki na ta način neposredno podpira klerikalizem. Marsikdo se je te stranke oklenil v čisto drugačnih upih, ona pa si je nesmrtno opekla prste ob znani Peskovi aferi, ki ga je hotela kovati med svetnike, potem pa se je po vrsti objemala z vsemi strankami, dokler ni oisedela med tremi stoli. JDS je ravno tako narodna in socialistična kakor NSS, samo s to razliko, da so tam le besede, pri nas pa dejanja.

3.) Za SKS. se glasovi ne morejo oddati, ker je ona glavni krivec, da ni prišlo do velikega naprednega bloka, dalje, ker se je izrekla za veleagrarni blok, ki pomeni milijonsko izgubo za Slovence in tudi slovenskega kmeta, ker razdira slogo med stanov, dalje pa tudi, ker je radi dveletne nedelavnosti spravila napredno misel na deželi na rob propada. SKS je bila v cvetju, dokler so zanj delali in se žrtvovali demokrati in dokler je delala z njimi roko v roki. Cim pa je nehvaležno dete začelo rovati proti materi in jo je nazadnje hotelo še ubiti, je razvidno, da je ta stranka izgubila pravo pot. Dopršila je svoj čas in pojde neizbežno po isti poti kakor NSS. Kdor hoče, da pride čim prej do popolne združitve naprednih elementov na deželi, se mora zato odločiti, da voli JDS.

4.) Za radikalce se ne ogreva noben pošten človek. Zanje bodo glasovali samo Nemci in

nemčurji. O Slovencih, ki se zavzemajo za to koruptno družbo, bodite prepričani, da so ali plačani ali pa pričakujejo plačila v denarju ali službi. Z njimi je treba obračunati na kratko, t. j. postaviti jih je treba pred prag.

Vsi podeželski napredni bloki bodo združili svoje moči, da čim več glasov rešijo proti klerikalizmu in komunizmu. Tu je naš pravi delokrog in to je naše pravo narodno delo.

Naše kandidatske liste

ZA OKROŽJE LJUBLJANA-NOVO MESTO (Kranjsko).

Nosilec liste: dr. Gregor Žerjav, minister n. r. v Ljubljani.

Okrajni kandidati:

Ljubljanska okolica: kandidat Jos. Turk, prevoznik in posestnik v Ljubljani; namestnik Franc Šušteršič, posestnik in gostilničar v Št. Vidu nad Ljubljano.

Črnomelj: kandidat Karel Müller, trgovec in posestnik v Črnomlju; namestnik Jožef Reischer, profesor in narodni poslanec v Ljubljani.

Kamnik: kandidat Andrej Slokar, posestnik in trgovec z lesom v Domžalah; namestnik Franc Homar, zidarski mojster v Kamniku.

Kočevje: kandidat dr. Anton Schiffrer, zdravnik v Ribnici; namestnik Jožef Oberstar, posestnik v Sodražici.

Kranj: kandidat Josip Ambrožič, obrtnik, Ljubno pri Podnartu; namestnik Franc Holzhaecker, zobotehnik v Kranju.

Krško: kandidat Ivan Polovič, dimnikarski mojster v Kostanjevici 49; namestnik Vinko Mergole, posestnik na Štritu, občina Bučka.

Litija: kandidat Franc Cencelj, posestnik in župan v Arššah; namestnik Ognjeslav Pincinger, kovač v Šmartnem pri Litiji.

Logatec: kandidat Franc Homovc, posestnik in gostilničar v Cerknici; namestnik Franc Primožič, mizar in posestnik v Novi vasi, občina Žiri.

Novo mesto: kandidat Karel Müller, trgovec in posestnik v Črnomlju; namestnik Jožef Reischer, profesor v Ljubljani.

Radovljica: kandidat Josip Ambrožič, obrtnik v Ljubnem pri Podnartu; namestnik Franc Holzhaecker, zobotehnik v Kranju.

ZA OKROŽJE MARIBOR-CELJE (Štajersko s Prekmurjem).

Nosilec liste: dr. Vekoslav Kukovec, odvetnik v Mariboru.

Okrajni kandidati:

Brežice: kandidat dr. Fran Roš, odvetnik in župan v Laškem; namestnik Josip Holy, obrtnik v Brežicah.

Cele: kandidat Ivan Rebek, obrtnik in posestnik v Celju; namestnik Fran Mravljak, profesor v Celju.

Dolnja Lendava: kandidat Štefan Kuhar, posestnik v Markišovcih; namestnik Peter Kováč, posestnik in trgovec v Dol. Lendavi.

Konjice: kandidat Fran Petelinšek, posestnik in kolar v Oplotnici; namestnik Fran Seručar, posestnik in kovač v Hebenstreitu pri Konjicah.

Laško: kandidat dr. Fran Roš, odvetnik in župan v Laškem; namestnik Josip Holy, obrtnik v Brežicah.

Ljutomer-Gornja Radgona: kandidat Fran Cvetko, nadučitelj v Vuči vasi; namestnik Janko Horvat, slikarski mojster v Ljutomeru.

Maribor, levl breg: kandidat Ivan Rebek, obrtnik in posestnik v Celju; namestnik Fran Mravljak, profesor v Celju.

Maribor, desni breg - Slovenska Bistrica: kandidat Fran Gumzej, ključavničarski mojster in podžupan v Slovenski Bistrici; namestnik Peter Mravljak, obrtnik in posestnik v Vuhredu.

Mozirje: kandidat Fran Kocbek, nadučitelj v Gornjem Gradu; namestnik Ivan Lipold, obrtnik v Mozirju.

Murska Sobota: kandidat Štefan Kuhar, posestnik v Markišovcih; namestnik Peter Kováč, posestnik in trgovec v Dolnji Lendavi.

Ormož: kandidat Lovro Petovar, posestnik v Ivanjkovcih; namestnik Janko Debeljak, posestnik Med ribniki.

Prevalje: kandidat Fran Kocbek, nadučitelj v Gornjem Gradu; namestnik Ivan Lipold, obrtnik v Mozirju.

Ptuj: kandidat Lovro Petovar, posestnik v Ivanjkovcih; namestnik Janko Debeljak, posestnik Med ribniki.

Slovenjgradec: kandidat Fran Gumzej, ključavničarski mojster v Slovenski Bistrici; namestnik Peter Mravljak, obrtnik in posestnik v Vuhredu.

Šmarje - Rogatec - Kozje: kandidat Franc Puklavc, vinarski ravnatelj v Mariboru; namestnik Anton Malgaj, viničar v Zibiki.

MESTO LJUBLJANA.

Kandidat Josip Reischer, profesor v Ljubljani; namestnik dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani.

Politični pregled

Čim bolj se bližajo volitve — in od njih nas ne loči več niti en mesec — tem bolj se razvija tudi volilna borba. Ta borba se vrši v glavnem med demokratsko in radikalno stranko in iz nje se vidi jasno že danes, da bo v novi narodni skupščini

demokratska stranka najmočnejša,

ker bo dobila brezdvomno več poslancev kot njena glavna nasprotnica. Radikalce slabi posebno velika razdvojenost v njihovih lastnih vrstah, demokrate pa jači ravno njihova sloga in enotnost v celem volilnem nastopanju. Radikalci imajo skoraj v vseh volilnih okrožjih po več svojih kandidatskih list, ker se ne morejo med sabo razumeti, demokrati se pa samo v dveh okrožjih (užiškem in pirotskem) niso mogli sporazumeti in so sestavili po dvoje kandidatskih list. Ampak vrhovno vodstvo stranke je poseglo vmes z vso odločnostjo in proglasilo, da je lista demokratske stranke samo ona, ki jo je strankino vodstvo odobrilo in demokratski volilci imajo glasovati samo za to listo. Ker vlada v demokratski stranki vzorna disciplina, se bo tako tudi zgodilo.

Na Slovenskem vlada popolna razdvojenost in kmalu bo menda vsaka vas imela svojo posebno stranko. V ljubljanskem volilnem okrožju bo menda kakih

deset kandidatskih list,

in sicer: demokratska, klerikalna, Šusteršičeva, samostojno-kmetška, radikalna, dve republikanski, dve socijalistični — in kdo ve, kake liste še! Razsoden človek bo vedel, kaj mu je v tej zmešnjavi storiti: glasovati za demokratske kandidate, da pride v Beograd čim več demokratskih poslancev, ki se tam združijo s hrvatskimi in srbskimi demokratskimi poslanci. Samo in edino na ta način bodo naši volilci glasovali za svojo lastno korist, ker koristi našega kmeta in obrtnika bodo najbolj zastopane po demokratski stranki, ki zastopa široke ljudske sloje vse Jugoslavije.

Naša država dolgo ni prišla do končno veljavne

meje z Albanijo,

ker je mednarodna komisija, ki je imela izvršiti natančno razmejitve, delala prepočasno. Ti «strokovnjaki» so za čas, dokler se ne določi končno veljavna meja, ustvarili med našo državo in Albanijo nekaj par kilometrov širok «nevtralni pas», na katerem se niso smeli nahajati niti naši, niti albanski vojaki in orožniki. Zato je postal ta nevtralni pas nekako zatočišče raznih razbojnikov, ki so napadali in ropali naše ter albanske vasi, ko so pa prišli v stik z našim ali albanskim vojaštvom ali orožništvom, so jo lepo popihali v varno zavetje (za razbojnike) — v nevtralni pas. Tega je imela kmalu dovolj naša in albanska vlada in zato sta se obe obrnili skupno na veleposlaniško konferenco v Parizu in zahtevali, da se nevtralni pas odstrani, kar se je že zgodilo in razbojniki ne bodo več imeli mirnega in varnega zavetišča, ker ne bo prostora, kamor ne bi smelo priti vojaštvo in orožništvo. Sploh postaja razmerje med našo državo in Albanijo vedno bolj prijateljsko, na veliko jezo Italijanov, ki bi radi izigravali Albanijo proti nam. No, pa v Albaniji so tudi spoznali Italijane z resnične strani in so prišli do prepričanja, da imajo več koristi od prijateljstva z nami kot z Italijani.

Ker se Turčija ni mogla sporazumeti z velikimi silami zaradi svojih novih mej in drugih vprašanj, se je splošno mislilo, da pride do nove vojne. Sedaj se pa že vidi, da

Turčiji ni do nove vojne

in se je začela približevati državam male antante, v prvi vrsti Jugoslaviji in Rumuniji, kateri dve državi bosta nastopili najbrž kot posredovalki med Turčijo in velikimi silami. Pričakovati je, da se bo posredovanje posrečilo in da se odstrani vsaka nevarnost novih vojnih zapletljivost na bližnjem vzhodu.

Razne vesti se zopet razširjajo o nekdanji habsburški dinastiji, tako med drugim, da se nahaja bivša cesarica Zita v denarni zadregi

in zato jo je obiskal te dni v San Sebastijanu na španskem madžarski grof Apponyi, da se po naročilu madžarske vlade informira o njenih razmerah. Grof Apponyi se poda iz San Sebastijana v Pariz, kjer bo veleposlaniški konferenci priporočal določitev vzdrževalnine za bivšo cesarico in njeno družino, h kateri naj bi prispevale vse nasledstvene države.

Položaj, ki je nastal zaradi zasedenja nemškega Porurja po francoskih četah, kaže vedno večjo napetost

med Francijo in Nemčijo

in konflikti na zasedenem ozemlju se množijo, ker se Nemci ne pokoravajo odredbam

francoskih oblasti in večkrat napadejo kakega posameznega francoskega oficirja, vojaka ali orožnika. Seveda, Francozi potem ostro kaznujejo cele kraje, ako ne dobijo krivca v pest. K dobremu vse to ne more voditi in zato je zasedba Porurja danes največja skrb Evrope.

Kmetijski glasnik

SPOMLADNO GNOJENJE PŠENICI.

Pridelek zimske pšenice lahko povzdignemo z gnojenjem v zgodnji spomladi. Po deželah, kjer je poljedelstvo bolj razvito kakor pri nas, pomagajo pšenici z umetnim gnojenjem. Po pšenici trosijo umetna gnojila, slično kakor jih trosimo pri nas po travnikih. V ta namen porabljajo dušičnata in fosfatna gnojila, vsaka zase ali pa tudi skupaj. Dušičnata gnojila pospešujejo rast in vplivajo slično kakor gnojnica, fosfatna gnojila pomagajo pa k bolj uspešnemu razvoju zrnja. Po nekaterih krajih pomagajo zimski pšenici tudi z gnojnicami, ki jo vozijo v prvi pomladi na njive, da jo zalivajo ob mokrem vremenu. Tako n. pr. delajo gospodarji v okolici Gorice, delajo pa tudi drugod.

Pri nas je treba gnojnice predvsem za travnike, ki nujno kličejo po tem gnojilu. Za zimsko pšenico pa pridejo v poštev umetna gnojila, in sicer zlasti apneni dušik in superfosfat. Apneni dušik je treba trositi v prvi spomladi. Priporočila se na njivah, ki imajo premalo gnojilne moči, bodisi da je bila njiva prejšnje leto slabo gnojena ali pa, da se je zemlja z dvojnimi pridelkom prošlega leta ali pa z bogatim zadnjim pridelkom preveč izmožila in da potrebuje sedaj nujne pomoči z dušičnatim gnojilom. Za en mernik posevke vzamemo 15 kg apnenega dušika.

Če pa hočemo vplivati v prvi vrsti na pridelek zrnja in je dušika dosti v zemlji, potem moramo pomagati s superfosfatom, ker je fosforova kislina zelo merodajna za tvorbo zrnja. Superfosfat kostne moke je v tem slučaju posebno učinkovit. Za en mernik posevke vzamemo po 20 kg tega gnojila.

Ako pa sodimo, da manjka v zemlji obojega, namreč dušika in fosforove kisline, potem je najbolje, da gnojimo z apnenim dušikom in superfosfatom.

Če imamo v eno in drugo gnojenje premalo zaupanja in se bojimo večjih stroškov za tako gnojenje, napravimo pa vsaj majhen

poizkus s temi gnojili na prostoru enega ali več arov, da se prepričamo o uspešnosti in dobičkanosti takega gnojenja.

POMAGAJMO MAHOVITEMU TRAVNIKU!

Mah, ki raste po travnikih, je zmeraj priča ali mokre lege ali pa pomanjkanja potrebne rodovitosti ali pa obojega skupaj. Največkrat razodeva mah oboje. Če hodiš v zgodnji pomladi po takih travnikih, se ti pod nogami udirajo in češče pride moča na dan.

Mah je najbolj nadležen plevel naših travnikov. Kjer je travnik pokrit z mahom, je košnja zmeraj slaba. Mah izpodriva dobre trave. Zato je po takih mestih ruša bolj redka, krma pa slaba.

Če trpijo mahoviti travniki zaradi moče, potem ni druge pomoči, kakor da take lege osušujemo. Preobilna moča mora izginiti. Druge pomoči ni. Dokler tega ne dosežemo, je vsaka druga pomoč zastoj. V takem slučaju je vse gnojenje z umetnimi gnojili polovičarsko ali pa sploh brezuspešno. V zemlji, ki jo voda stalno napaja, tudi apnena gnojila ne učinkujejo. Tukaj je edina pomoč osuševanje z jarki, ki so lahko odprti ali pa pokriti. Najbolje je, da take lege z združenimi močmi osušujemo.

Drugače je pa na travnikih, ki so mahoviti zaradi tega, ker jih zanemarjamo, ker jih nič ne gnojimo in ne obdelujemo. Na takih travnikih se pa iznebimo mahu z dobrim obdelovanjem in gnojenjem. Take travnike je treba najprej s travniško brano ostro prevleči, da se mah kolikor mogoče izruje, in potem jih je treba še dobro gnojiti, da pridejo dobre trave in delujejo zopet do moči.

Če travnik strada, potem je naravno, da ne more drugega roditi kakor mah in plevel. Z dobrim gnojenjem in branjem se ta položaj hitro izpremeni. Kmalu se pokažejo zlahkne trave in druga dobra zelišča, ki so dotlej pod vplivom mahu in pomanjkanja hirale in v rasti zastale.

Mahoviti travniki naj se povsod popravlja in izboljšajo, da bo več košnje!

Obrtni glasnik

o V Črnomlju je razstavil lepo pohištvo, narejeno v domačem slogu, mizarški mojster Jože Šimec. To je prvi pojav narodnega slo-

ga pri mizarstvu v Beli Krajini. Belokranjsko obrtništvo kaže sploh veliko pojmovanja za narodni slog, ki ga bo treba čim prej in čim bolj razširiti po naši domovini. Vsekako pa je potrebno belokranjsko obrtništvo nove orientacije, kar mu bo v veliko materialno in moralno korist. Prihodnjič prinesemo o tem kaj več.

O Obrtnoindustrijska razstava v Mariboru. Slovensko obrtno društvo v Mariboru je sklenilo, da priredi v času od 27. julija do 15. avgusta III. obrtnoindustrijsko razstavo, združeno z vinskim sejmom.

Gospodarstvo

KMETIJSKI POUK NA DEZELI.

Oddelek za kmetijstvo priredi v zadnjem tednu t. m. nastopne poučne tečaje in predavanja:

V nedeljo 25. t. m.

1.) V Trebnjem po prvi maši v šoli, o najboljših podlagah za sadno drevje, o režnji trt, okr. ekonom Kafol; ob 15. uri v občinski hiši, o živinoreji in izboljšanju hlevov, živ. instruktor Gregore.

2.) V Gorjah pri Beli, ob 15. uri v Društvenem domu, o prevešanju, čeb. pot. učitelj Okorn.

3.) V Predosljih ob 15. uri v Ljudskem domu, o umni prašičjereji za gospodinje, pomočnik okr. ekonom Hladnik.

4.) V Svibnem pri Radečah ob 10. uri v šoli, o obnovi vinogradov, ob 11. uri istotam, o organizaciji mladinskih klubov, pomočnik okr. ekonom Ambrož.

5.) V Stari cerkvi pri Kočevju ob 14. uri v šoli, praktični pouk o sadjarstvu, pomočnik okr. ekonom Zlotšek.

6.) V Podgorju pri Kamniku ob 15. uri, gospodarski sestanek za pospeševanje sadjarstva, pomočnik okr. ekonom Marinček.

7.) V Grahovem po prvi maši, o gnojenju z naravnim in umetnim gnojem, pomočnik okr. ekonom Matjašič.

8.) V Družmirju o pridelovanju krmskih rastlin in o živinoreji, okr. ekonom Wernig.

9.) V Prihovi pri Konjicah v šoli ob 9. uri, predavanje o gnojenju; po predavanju praktični pouk o snaženju sadnega drevja in o režnji trt, pomočnik okr. ekonom Štamberger.

10.) Pri Sv. Petru na Medvedjem Selu ob 9. uri pri g. Verku, o živinoreji, izboljšanju hlevov in gnojišč, živ. instruktor Zupane.

Za smeh in kratek čas

Pes z dolgim repom.

Prvi lovec (ki ima mršavega psa z dolgim repom, pa si vendar domišlja, da poseduje lepo žival): «Malo dolg rep ima moj kužek, drugače pa je lepa živalca, kajne?»

Drugi lovec: «Res, res, odrežite mu rep in ga obdržite, a psa vrzite proč!»

V dobi draginje.

Ožbovt: «Prižgi mi vžgalico, groš mi je padel na tla.»

Gašper: «Škoda vžgalice za groš. Ti rajši dam drugega.»

R. Silvina:

Vrtnarjeva Nežika

XII.

Bilo je teden dni pozneje. Preteči oblaki so se podili nad Tičijim vrhom. Pripravljalo se je k hudi uri. Daleč z doma se ni upal nihče, bati se mu je bilo, da ga sedaj pa sedaj vjame nevihta.

Nežika je klečala v svoji čumnati . . . Požegovi so bili vsak na svojem delu in se niso brigali za njo, ki je klečala že cele ure, da so jo bočela kolena, in upirala motne poglede v mašno knjigo, ki je ležala odprta pred njo . . . Sedaj je v glasni molitvi dvignila roke proti nebu in knjiga se je zaprla sama od sebe. Začelo se je temniti pred njenimi očmi . . . Naenkrat se je stresla po vsem životu, kot se strese šiba na vodi, ko potegne nenadoma ve-

ter. Zdrznila se je in zamahnila boječe z rokama, kot bi se bala, da sedaj pa sedaj pade v prepad.

Zdajci se je zabliskalo zunaj in Nežika se je silno prestrašila. Treščilo je in votlo zagrmelo. Nežika je skočila pokonci:

«Bog se krega, molimo! V imenu Boga očeta in Sina in sv. Duha . . .»

Prekrižala se je, pokleknila zopet in molila na glas. Zunaj se je vsul dež in glasno je pokalo pod kapom.

«Pome gredo, vzeli me bodo . . .!»

V hiši so se zbirali Požegovi okoli mize, na kateri se je kadilo iz velike sklede. Vsi so že bili skupaj pri kosilu, le Nežika je še manjkala . . .

«Kje je Nežika?» je vprašal Luka.

«Ne vem, vse dopoldne je nisem videla. Mogoče je zgoraj v čumnati. Stopi no in jo pokliči, naj gre južinat!» je odgovorila mati. Luka je odšel in res je našel svojo ženo v njeni sobici. Začudil se je, ko jo je

videl klečati v kotu in moliti . . .

«No, ali ne pojdeš južinat? Vsi te že čakajo!»

«Pusti me, molim! Sedaj ne grem nikamor! Le južinate sami!» Luka se je vrnil; ni ji hotel dvakrat reči, naj gre. Misli si je: Ko bo lačna, bo že prišla. Nežika pa se je bolestno nasmehnila, ko je odšel mož in rekla sama pri sebi:

«Ali si me misliš? Kako prijazno govori, ako bi šla z njim, bi me pa zopet pretepel. Nič več me ne boš tepel, nič več! Ako boš ti pogubljen, ali misliš, da moram biti pogubljena tudi jaz? Ah, jaz hočem moliti zanj, da ne bo pogubljen . . .»

In začela je zopet moliti. Molila je vedno glasneje. Domačim se je nazadnje vendar čudno zdelo, ko tudi popoldne ni hotela priti iz čumnate . . . Kaj naj to pomeni? Saj mora biti vendar lačna! Luka je stopil še enkrat proti njeni sobici; pred

11.) Pri Sv. Benediktu v šoli ob 8. uri, o izboljšanju kmetijstva, okr. ekonom Strekelj.

12.) V Dokležovju v Prekmurju v občinskem uradu ob 1/2 14. uri, o izboljšanju hlevov in o živinoreji, okr. ekonom Vojsk.

13.) V Krašćah v Prekmurju ob 14. uri, o izboljšanju travnikov, o izbiri dobrih plemenjakov, pomočnik okr. ekonom Pavlica.

= Vrednost našega denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 20. t. m.: 1 dolar za 102 do 103 dinarje, 100 češkoslovaških kron za 306 do 307 dinarjev, 100 lir za 491 do 495 dinarjev, 100 avstrijskih kron za okoli 14 par, 100 madžarskih kron za 3 dinarje 65 par do 3 dinarje 75 par. — V Curihu je veljalo 100 dinarjev 5 frankov 5 santimov.

= Cene živin. Sobotni zagrebški teden je bil zopet zelo slab. Dogon in dovoz je bil neznaten. Konj in goveje živine na sejmu sploh ni bilo. Cene za kilogram žive teže so bile nastopne: sremske pitane svinje 26 do 26 1/2 dinarja, mesnatih svinj ni bilo. Teleta 13 1/2 do 14 1/2 dinarja.

= Cene krmil. Na zadnjem zagrebškem sejmu se je ponujalo: seno po 175 do 212 1/2 dinarja in detelja po 225 dinarjev. Slame ni bilo.

= Cene žitu. V Vojvodini so bile dne 19. t. sledeče cene žitu za 100 kg (v dinarjih): pšenica 440 do 450, ječmen 312 1/2, oves 287,50, kuruza, nova 220 do 230, fižol, beli 395; moka «00» 655, «0» 645, «2» 620, «6» 225, «8» 445.

= Naša žetev v letu 1922. V letu 1922. se je pridelalo v naši državi: pšenice 11.569.740 centov, kuruze 22.510.000 centov, rži 1.133.298 centov, ječmena 2.331.154 in ovsa 2.470.558 centov.

= Novčanice po 1000 dinarjev pridejo iz prometa. Zagrebško časopisje poroča, da bodo vzeli koncem meseca marca ali začetkom aprila novčanice po 1000 dinarjev iz prometa. Nove novčanice se že tiskajo.

= Izvoz kuruze v Albanijo. Naša vlada je z ozirom na potrebe Albanije dovolila prost izvoz kuruze iz naše države v Albanijo.

Dopisi

POLJANSKA DOLINA. V naši dolini volilno gibanje še ni posebno oživelo, vendar kažejo znaki, da bomo kmalu sredi volilnega boja. Posebno klerikalci bodo dobro uporabili za nje

tako ugodni postni čas, čas kesanja in pokore za agitacijo v obliki raznih izpraševanj in velikonočne spovedi. Imeli smo doslej, ko Vam pišem, le en javen shod SKS, na katerem je bivši minister g. Pucelj z okrajnim kandidatom g. Ažmanom razvil program svoje stranke, pravzaprav podal sliko sedanjega političnega položaja v državi. Dotaknil se je večinoma vseh strank, posebno slovenskih, a najljalje se je bavil z radikalci, ki silijo sedaj tudi med Slovence. Dotaknil se je tudi drugih strank in seveda tudi naše demokratske. Shod so obiskali tudi številni pristaži drugih strank. Tudi klerikalcev je bilo precej. Tratarski župan Uršič je sicer skušal nekaj nasprotovati, a je bil dobro zavržen z odobravanjem pristašev vseh naprednih strank. Pri nas ljudje le tega ne pojmujejo, zakaj so g. Pucelj in ostali voditelji SKS odbili predlog za napredni blok. To zamerijo gosp. Pucelju mnogi lastni pristaši. Napredni blok bi vršil proti črnemu klerikalizmu mnogo izdatnejši boj. — Naši klerikalci že agitirajo še po predvojnem receptu in kričijo: «Vera je v nevarnosti, za vero se gre!» Seveda tega noben pameten človek ne verjame, vendar se še vedno dobi pri nas vse polno kalinov, ki se vjamejo le na ta lim. Klerikalci vpijejo na ves glas: «18. marca se vidimo!» Da, 18. marec bo pokazal, da so klerikalci izgubili na zaupanju, ker niso v narodni skupščini ničesar delali. Vse laži in opravljanja «Domoljuba» ne bodo zalegla pri pametnih ljudeh ničesar. Da je tako, bi vedeli povedati v dolini gospodje duhovniki, ki zbirajo in pobirajo denar in drugo za razne cerkvene naprave. Ne gre več gladko. Tudi zvesti klerikalni ali katoliški možje se upirajo in morajo gospodje duhovniki že o teh pogoltniti marsikako neprijetno, a resnično. Ne gre več kot je šlo pred leti. In če pada moč in ugled teh gospodov, so sami krivi, ker ne upoštevajo napredka časa, da bi po njem uravnali svoje delo in zahteve ter ne bili vseživji s tem, kar nima s cerkvijo in vero nobenega stika. Nihče jih ne preganja in ne moti pri izvrševanju njihove službe. Zadnji «Domoljub» ima daljši dopis s Trate, v katerem hoče zvaliti vse nekdanje nedostatke in nerodnosti, ki so se zgodile pred leti, na hrbet Sokola, ki ga še sploh ni bilo. Pa kaj bi se o tem pregovarjali. Res je, da klerikalna in orlovska izobrazba gre le za maščevanjem. Orlovsko nasilje bi bilo mnogo večje, če bi bilo le mogoče, a časi so taki, da to ne gre in ne bo nikdar šlo. — Veliko se danes pri nas ugiba tudi o valuti. Kdo je pred vojno vodil med preprostim

narodom, kaj eta valuta in borza. Danes pa je skoro prvo vprašanje, ko pridejo listi: «Kako je z valuto?» Najboljši valutni barometer v dolini je avtomobil. Kadar je ta natrpano poln veselih žensk in moških, da niti prostora ni dobiti, tedaj je znak, da naša valuta ni dobra, in da lire stoji visoko, kajti večina v avtomobilu natrpanih so valutni verižniki z lirami, ki se peljejo veselih obrazov menjat v Škofjo Loko in Ljubljano lire ter se vračajo navadno še bolje podloženi. Naša dolina je žal ravno ob meji, zato se bo, dokler bodo te meje, težko dalo tihotapstvo docela zatreti.

KANDRŠE PRI VACAĦ. Naši občinski klerikalni možje pri občinskem gospodarstvu kimaajo, da se jih Bog usmili. Zato je g. Prašnikar mislil, da bo dobil občinski lov zopet za par sto kron. Pa se mu ni posrečilo, ker se je protivila temu napredna gospodarska stranka. Zato bo moral plačati 4000 kron na leto, dočim je plačeval poprej več let po 75 kron letno. Čudno je le, da ta mož sam ni prišel na to, da se občina ne sme tako oškodovati. Gospodarstvo naših mož: Prašnikarja, Bogataja, Božiča in drugih je takšno, da moramo plačevati izredno visoke občinske doklade, vrh tega pa še visoko trošarino na vino. Oni mogoče lahko plačujejo, mi pa žal težko. Može in fantje, pomislite, kam boste vrgli kroglico 18. marca.

GRM PRI NOVEM MESTU. Zadnji «Domoljub» udriha po kmetih, ki so zavedni svojega položaja in se nečejo podati v roke tistih, katerim je glavni cilj, držati vajeti v rokah in komandirati. Ti ubogi zaslepljeni kmet, pa ubogaj! Slovenski napredni kmetje, ki ste se otresli klerikalnega jeroštva, niste napredni samo po političnem prepričanju, temveč tudi po svojem gospodarskem razvoju. Napredni kmet se zaveda, da njegov napredek ne tiči v strankarski gonji, temveč v razumnem gospodarstvu; zato se oprime modernega poljedelstva, sadjarstva, vinogradništva. Ko je bil na Grmu razpisani tri-dnevni kletarski tečaj, so se ga udeležili le napredni kmetje. In ko sem se sestal z nekimi klerikalnimi pristašem ter ga vprašal, zakaj se ni udeležil tečaja, mi je dejal, da nikakor ni utegnil. Nato sem mu očital, da za klerikalno agitacijo mu ne primanjkuje časa, in odgovoril mi je: «To pa je moja dolžnost!» Nisem se hotel z njim prepirati. Če je zaslepljen, pa naj tak ostane, dokler ne bo na lastni koži občutil svojega nazadovanja. Slovenski napredni kmetje moramo biti samo ponosni, ako se v nas zale-tava «Domoljub», ker s tem je dokazano, da mu

vratni je postal in poslušal: in slišal je, kako je Nežika še vedno molila, kot da je zamaknjena. Hitro se je vrnil, ne da bi vstopil.

«Mati, slišite, kaj pa ji je? Pojdite no pogledat! Ali se ji meša ali kaj!»

«Kaj se ji bo mešalo! Kuja se in nalašč dela tako!»

Luka je odšel iz hiše po svojem delu, starka pa je ostala doma in se ni brigala za Nežiko. Zunaj je še vedno deževalo. Ura je minula za uro, a Nežike še vedno ni bilo na izpregled. Starko je začelo skrbeti: kaj, ko bi se ji res kaj pripetilo! In proti večeru je stopila v Nežikino sobo.

«Kaj pa misliš, da ne prideš jest? Toliko časa sem te čakala, pa te le ni bilo!»

«Ne morem, mati. Tako sem sita — pa tudi moliti moram, če ne, bo vsa hiša pogubljena. Le jejite sami,

jaz ne smem jesti, sicer bom še jaz pogubljena, kakor bo pogubljen moj otrok, ki je šel nekrščen na oni svet!»

Starka se je prestrašila . . . in prvič se ji je začela oglašati vest v njenih prsih. Začela je spoznavati, da z Nežiko ni ravnala prav in da bo največ kriva, ako se ji res kaj pripeti. Kako naj sedaj vse to popravi, kar je zakrivila tekoma dolgih let? Vse hudobije, ki jih je zagrešila proti Nežiki, so ji po vrsti stopile pred oči: kako je hujskala — sina zoper njo, kako jo je obrekovala in mučila. In danes ji je bilo žal — silno žal, sedaj, ko je bržkone že prepoznala. Šele sedaj se ji je vzbudila vest, ko je žrtev bržčas že padla. Sedaj bi rada popravila, ko ne more več! — Pustila je za trenutek Nežiko samo in hitro stopila v kuhinjo, da ji napravi malo kave. Kmalu se je zopet vrnila s skledico v roki.

«Na, Nežika, skuhalo sem ti malo kave! Na, hitro pij — in tu imaš malo belega kruha!»

«Aha, sie gotovo prilili strupa! Iznebite se me na ta način in me spravite pod zemljo. Ne maram kave, ne maram kruha! Pustite me pri miru in ne motite me sedaj.»

«Nežika, prosim te, pij vsaj malo! Kaj vendar misliš! Nisem primešala strupa, ne, skuhalo sem ti malo kave, ker vidim, da si bolna!»

«Kaj, jaz bolna? Zdrava sem kot riba v vodi!»

«Na, le pij! Kako je dobra!» Pomešala je z žlico in pokusila. In Nežika je vzela skledico in pila — ali pila je prav malo . . .

«Sedaj pa pojdi vendar iz svoje čumnote, saj si se že namolila . . .»

«Ven ne grem. Zunaj grmi, zunaj se Bog krega! Iz svoje sobice ne grem nikamor; mati, le pojdite, jaz moram zopet moliti . . .»

Znamenje.

Svitloslavu Prati se je izgubila 5letna hčerkica Mirica. Ves obupan se je podal na policijo, katero je milo prosil, naj mu jo pomaga najti.

Policaaj: «Bomo že naredili, samo povedati morate, po čem jo bomo najlažje spoznali.»

Svitloslav: «Po tem, da zelo rada je hruške.»

Policaaj: «To pa ni kakšno posebno znamenje. Hruške jedo vsi otroci radi.»

Svitloslav (v solzah): Ah, pa nobeden tako rad kakor moja Mirica.»

je naša naprednost trn v peti, medtem ko si on vzgaja same nazadnjake! — Povedati moram še par besed o šentjernejskih kimovcih, ki so res pridni v udrihanju po zavednih in naprednih kmetih. Gospodje v župnišču in okrog njega sklepaajo zmešane politične račune, a vse brez oštirja. Bliža se usodepolni dan, ki bo čez vaše «rajtng» potegnil križ. Povedati pa moramo, da bi nas bolj zanimali vaši občinski računi! Radi bi vedeli, koliko se ob semnjih nabere «štantnine», koliko računate od živinskega potnega lista, koliko za prenos lastninske pravice itd.? Zakaj se ne naredi nobena tabela? Najvljudneje vas prosim, da to vestno prečitata in se pripravite na odgovor. Po volitvah se namreč natančneje pomenimo, ker mi demokrati ne trpimo nobenega mišmašenja! — Demokrat.

STIČNA. Dne 11. t. m. sta nas obiskala gg. Pucelj in Majcen ter priredila samostojni volilni shod v Rojsetovi gostilni. G. Pucelj se je spravil nad industrijo. Ker pa je le-te v Jugoslaviji še bore malo, bi bilo veliko bolje, da bi nam bil g. Pucelj raje podal pregled naših skromnih industrijskih obratov. Nadalje nam je povedal, da je v srbski radikalni stranki skoro večina srbskih kmetov. To je prav povedal, ampak tudi mi smo točno razumeli, kajti dandanes že vemo, da beseda «kmet» označuje v Srbiji mogočnega podeželskega magnata, ki pohaja od kavarne do kavarne, posedava ob črni kavi, puši in se razgovarja, ne dela pa nič, ker živi od žuljev — seljakov. Ravno tako je pri nas v Sloveniji. Imamo nekaj veleposestnikov, ki so na las podobni srbskim «kmetom». In kakor so srbski kmetje organizirani v kapitalistični radikalni stranki, tako nekateri slovenski kmetjski magnati odločujejo v «samostojni» stranki, katere voditelji vodijo tako politiko, da je koristna samo veleposestništvu, zato pa naravnost škoduje nižjim slojem, ki morajo za drag denar kupovati moko in masl. In pri nas v Sloveniji, kjer le malo pridelamo, je od take politike prizadet vsak manjši in srednji, pa čisto tudi boljši kmet, ki ne pridelava dovolj za svojo družino; prav posebno pa še delavec in uradnik. Sam gospod Pucelj se je na shodu izrazil, da je pravi «samostojni» kmet le tisti, ki ima 70 hektarjev njiv, travnikov, povrh še obsežen gozd in kako vinsko gorico. Zal naš g. Pucelj ni vprašal, koliko izmed nas udeležencev shoda poseduje tako površino. Prekoroval nam je tudi g. Pucelj, da bo čez dvajset let le še troje strank: meščanska, delavska in samostojna kmetijska. Seveda, če bi šlo po njegovih načrtih, bi se tako že zgodilo. Toda, kaka bi bila posledica? Vsi trije stanovi bi si napovedali neizprosni boj in tekom enega leta bi se znašli v popolni zmedbi, če ne v krvavem mezežu. Ali niso vsi stanovi vredni enake časti, ali niso odvisni drug od drugega? Slovenski posestnik, obrtnik, delavec, uradnik izpolnjuje svojo nalogo ter si z vzajemnostjo vzdržujejo obstanek. — Ko se je končno g. Pucelj začel bahati, kaj so samostojni vse napravili za svojo stranko, ga je neki somišljenik spravil v nemilo zadrego z opazko: «Le tako naprej! Kupčujte s konji in prašiči, dajte zemljo v najem, pušite fajce veselo naprej in točite sladko vince, pa si boste pridobili še več zaslug. Drugo vprašanje pa je, če vas bo kdo za take zasluge volil še nadalje. Mi smo namreč preponižni, da bi se štilili med vas, zato se raje pridružimo oni stranki, ki zdržuje tri brate in spoštuje vsak stan. Slovenski napredni posestniki, obrtniki in delavci bomo na dan osemnajste-

ga marca oddali svojo kroglico Jugoslovanski demokratiški stranki in njenemu zaslužnemu prvoboritelju dr. Zerjavu!»

CERKLJE PRI KRŠKEM. V našem kraju ne prodajamo dolgega časa, ker nas zabava klerikalni «Lažiljub». Zadnjič se je zopet enkrat razkuril in začel ponujati stari Zičkarjev brod, napisal slavospev novemu mostu in oznanil, da se v kratkem ustanovi klerikalna požarna bramba v Krški vasi. Baje imajo že 35.000 kron zbranih in to naj bi zadostovalo za belo-črno uniformo, za dom in celo za brizgalno z «motormašino»! O, dragi krščanski ognjegasci, le zbirajte še naprej za svoj motor, ker zaenkrat imate premalo še za bezgovo brizgalno. Cerkljansko požarno brambo pa pustite pri miru, sicer vam bo treba hladiti razgrete glave. Župnik Jaka in kaplan Tiček imata tudi kaj posebne navade. Župnik zahaja ogledovat na zaupne stranke naprednjakov, kaplan pa s prižnice oznanja, da naprednjak S. ne bo dobil gostilne. V šoli pesti otroke in mora zato odgovarjati pred sodnijo, kjer mu prisodijo po 800 kron kazni. Takih in sličnih slučajev imamo še precej na razpolago. Sicer je pa vse to izvrstna priprava za bodoče (sami jim pravijo: «bodeče») volitve. Radi pa bi vedeli, kaj je z novimi zvonovi. Povsod v okolici lahko poslušate mile, čiste glasove bronastih zvonov, pri nas pa še vedno klenka železni lonec. G. župnik Jaka je že neštokrat pobiral «ofer» in vselej se je nabral precejšen kupček. O zvonovih pa vseeno še ni duha ne sluha. Menda se raje briga za Kašperl-dom, kjer bodo lahko Marijine družbenke poskušale «ježo na kameli». Na vprašanje, kje je denar, se gospod Jaka zmeraj izgovarja na cerkvena ključarja, ki ju je sam postavil. Ti trije tički imajo čisto svoje račune. Torej na kratko: naročite zvonove, ali pa nam z utemeljitvijo razložite, kje se suši nabrani denar!

SUŠJE PRI RIBNICI. Le redkokdaj se čuje kaj iz naše občine. Ker pa presega komunistična razpasenost pri nas že vse meje, se čutim poklicanega oglasiti se s par vrsticami. Odkar se namreč bratijo komunisti in klerikalci, ne čujemo od strani klerikalnih voditeljev našega okraja nikakega protinastopa. S prižnic grmi pa samo proti «Domovini» in «Kmetijskemu listu». V komunistično blato so zašli že najuglednejši posestniki, katerim se niti ne sanja, da pridejo v slučaju uresničenja komunističnega programa ob svoje imetje, temveč mislijo še nekaj parcel pridobiti in živeti na stroške drugih. Farovski agitatorji hujskajo proti državi, obetajoč nam čase kakor v devetih deželi, če dobimo avtonomijo. Če jim bo le kdo šel na ta lim? Klerikalnega poslanca Škulja smo pa tudi že spoznali. Že dosti nam je obljubil, naredil pa prav nič. Zatorej proč s takimi agitacijami in hujskanjem proti naši domovini, mi Sušanci pa pokažimo in povzdignimo svoj glas s tem, da vržemo kroglico v skrinjico demokratiške stranke.

ČRMOŠNJICE PRI KOČEVJU. Dne 11. t. m. je tukajšnje gasilno društvo priredilo plesni venček in tombolo. Čisti dobiček iznaša 12.000 kron. Društvo se tem potom zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k lepemu uspehu. — Odbor: R. Ercker, Josip Frank, Ivan Matzele, Franc Pečaver, Franc Žabkar, Franc Juran in častni kapetan A. Pitzel.

SV. KRIŽ NAD JESENICAMI. To je tista gorska vas, kjer spomlad čvete toliko narcis. Ko so minulo pomlad odcvetele narcise, nas je zapustil bivši župnik g. Hiti z opazko, da smo tukajšnji župljani presirovi, da gojimo premalo spoštovanja in radodarnosti napram duhovnim

gospodom. Od gotove strani se nam je tudi namigavalo, da ne dobimo nobenega župnika več, ker za prejšnjim nismo nič žalovali in tudi nič prosili za novega. Pa se vendar v Ljubljani spomnili in so nam hitro poslali novega dušnega pastirja v osebi g. Kastelica. Ne vemo, ali zato, ker bodo zopet v kratkem začele cveteti dehteče narcise, ali zato, ker se prihodnji mesec vršijo volitve in v tako važnem trenutku ni varno pustiti izgubljenih ovčic na milost raznim agitatorjem, ki ljudem odkrivajo čudno vlogo klerikalne gospođe. Novemu gospodu župniku pa ne želimo nič hudega, saj gotovo pozna naš pregovor: Kakor se nam posojuje, tako vračamo. Upamo, da se bo po tem ravnal.

GORENJI LOGATEC. Preteklo nedeljo je počastil našo vas sam g. bivši minister Pucelj in priredil volilni shod. Da bi ga ne bil! S svojim veleagrarnim programom je odbil od sebe še tistih par ljudi, ki so sicer še nekoliko zaupali zapeljivemu imenu njegove stranke. Iz njegovih ust so šele dobili naši ljudje pravo prepričanje, kdo je prav za prav kriv današnje draginje. Lepo ime ne zadostuje g. minister, ako so pa Vaša dela taka, da naravnost škodujejo malemu kmetu, da ne govorimo o delavcu in obrtniku. Čudili smo se samo navzočim klerikalcem, ki so ugovarjali ministrovim izvajanjem, ko je vendar vsem znano, da se tudi klerikalni poslanci potegujejo za prost izvoz brez ozira na domačo potrebo. Edini, ki je bil zadovoljen s Puceljevo politikom, je bil izvoznikar in mesar Korenčar iz Dolnjega Logatca; še ta jo je po shodu naglo odkuril, ko je videl, da njegov pokrovitelj ni žel nobenega odobravanja za njegove sicer lepe in izbrane besede. Okrajnega kandidata Medena pa že ni nihče več poslušal. Škoda za trud. Hkoncu samo še vprašanje: Gospoda kandidata, zakaj sta prišla delat zmedo v napredni Gorenji Logatec, zakaj ništa šia raje izpreobrat klerikalnih Dolenjelogatčanov? To ni lepo, pa tudi ne korajžno od dveh tako naprednih mož!

POLENSAK PRI PTUJU. Naši strumni klerikalci še vedno ne upoštevajo pravila, da naj pometejo pred svojim pragom. Posebno brhkim Orlicam bi priporočali treznost in zmernost, to tudi tedaj, če jih pogosti sam gospod župnik. On ne utegno podati kakega tozadevnega nauka, ker sam menda smatra za merilo strankarskega pripadništva, da one, ki ga lepo sprejmejo in pogostijo, drži za svoje pristaše, druge, ki niso tako odprti rok, pa za «liberalce». — Pred kratkim je mariborsko sodišče končalo pravdo zaradi spomenika, postavljenega pri nas v spomin padlim rojakom. G. župnik je v drugič pogorel. In stroški so baje narasli že na 20.000 kron. To je malo hudo! Namesto pravdanja naj bi g. Poplatnik raje posvečal več brige verouku v šoli. Ker preveč uganja politiko, so celo otroci pred njim izgubili rešpekt. Kakor slišimo, stam u poseben trn v peti tukajšnja stara dva trgovca, ker ne marata tako plesati, kakor bi on rad žvižgal. Pa se onadva ne brigata mnogo za njegovo nejevoljo. Naj dela g. Juža kakor hoče, naj opravlja reklamo, za hogar hoče, njima pač ne more škodovati, ker si znata tudi brez baharije ohraniti dobro ime. — V Slovenskem klobasarju z dne 25. januarja t. l. se klerikalci pri-tožujejo, da pri pošti na Polenšaku ni vse v redu, ker prihaja premalo izvodov «Slovenskega klobasarja». Pa kako naj jih bo več, ko je naročnikov komaj osem, ostali izvodji pa so za ude «katoliškega» izobraževalnega društva. Saj razumemo, kaj naše klerikalce najbolj peče: namreč to, da ima «Domovina» v našem kraju že 42 naročnikov. In mislijo, če bi se dalo na

kak način pošto dobiti v roke, potem bi se že tudi dalo škodovati «Domovini», ki ji klerikalci drugače na noben način ne morejo do živoga. No, no, le počasi, nič se ne razburjajte radi pošte, temveč raje pazite, da mi enkrat ne pogledamo pri župniku in cerkvenih ključarjih, koliko je še kaj vinčka za Orle in Orlice ter kako kaže blagajna! Torej pozor, gospod Juža in čestiti polenski klerikalci! Če ne prej, se vidimo pri volitvah, ko bomo farani dokazali, da je Polenshak v taboru Jugoslovanske demokratične stranke!

Beleške

+ Javen shod Jugoslovanske demokratične stranke za Poljansko dolino se vrši v nedeljo dne 4. marca 1923, ob 3. uri popoldne v Sokolskem domu v Gorenji vasi nad Škofjo Loko. Somišljenike iz občin Poljane, Trata, Javorje in Oselica vabimo, da se tega shoda zanesljivo in mnogobrojno udeležijo.

+ Klerikalci in Cirilova tiskarna v Mariboru. Napad na Cirilovo tiskarno v Mariboru, ki po novih ugotovitvah pač ni povzročil nikake «velikanske škode», so klerikalci izrabili za najbesnejšo politično gonjo. Posrečilo se jim je, spraviti v neki beograjski list zavito laž, da se je v Mariboru izvršil napad na — cirilico. Seveda je ta gorostasnost bila takoj popravljena, ostane pa kot dokaz, kako zlobno bedastih zavijanij so sposobni slovenski klerikalci.

† Dr. Ivan Tavčar (1851—1923)

V ponedeljek, dne 19. februarja ob eni popoldne je v Ljubljani umrl dr. Ivan Tavčar.

Z bliskovito naglico se je ta vest raznesla po Ljubljani in kmalu nato tudi širom slovenske domovine ter dalje preko njenih mej. Čeprav je bil dr. Tavčar že v visoki starosti — doživel je 72 let — in poslednje mesece stalno prikovan na bolniško posteljo, je vest o njegovi smrti vendar učinkovala nepričakovano in v slovenskih srcih vzbudila globoko spoštovanje do velikega pokojnika. Zakaj ime Tavčarjevo pozna vsak Slovenec in je tudi že za vedno vklesano v granit slovenske zgodovine.

Z dr. Ivanom Tavčarjem leže v grob eden najslavnejših sinov, kar jih je rodila slovenska mati in odnhala v borni kmetijski zibelki. Mogočna pojava njegova je tekom zadnjega polstoletja bila vezana z vsemi panogami slovenskega javnega in kulturnega življenja.

Kot politik je bil dr. Tavčar oče slovenskega naprednjaštva. Ustanovil je nekdanjo narodnonapredno stranko. Dr. Tavčar si je kot državni poslanec ter dolgoletni ljubljanski župan pridobil ogromno zaslug za slovensko domovino.

Kot pisatelju bo dr. Tavčarju v slovenski slovstveni zgodovini vedno odmerjeno posebno poglavje, kajti ustvaril je leposlovna dela, v katerih bo sam živel večno. Povesti «Otok in struga», «Ivan Sonce» in obilica drugih spisov bo vedno tvorila najužljnejše čtivo slovenskega ljudstva. Poslednja leta, ko se je poslovil od političnega življenja, je na svojem gradiču na Visokem pri Poljanah zopet segel po peresu in zapustil dvoje mojstrskih del: «Jesensko cvetje» in «Visoška kronika».

Osebnost je bil dr. Tavčar močna, grčava korenina. Njegova krepka zunanost je po-

vsem odgovarjala njegovi neomajljivi volji in odpornosti proti vsakemu življenjskemu viharju. Duša njegova je bila dobra in plemenita.

Dr. Ivanu Tavčarju — večna slava!

Novosti

* Z današnjo številko smo nekoliko izpremenili obliko lista. Zaradi velikega števila naklade «Domovine» moramo namreč tiskati list na rotacijskem stroju, kjer gre tiskanje hitro od rok. Tiskanje na navadnem stroju bi trajalo predolgo in bi večina naročnikov ne moglo lista pravočasno prejeti. Ker so s tem strani našega lista nekoliko izgubile na obsegu, bo «Domovina» imela od časa do časa prilogo. — Naša povest «Vrtnarjeva Nežika» se že približuje h koncu. Opozarjamo cenjene čitatelje in čitateljice, da imamo pripravljen že nov lep roman. Povejte to prijateljem in znancem, ki še niso naročniki «Domovine». Najbolje agitirate za naš list, ako ga daste vsakomur, ki ga še ne pozna, čitati. Gotovo bo potem postal naš naročnik.

* Sožalje vlade zaradi smrti dr. Tavčarja. Ministrski predsednik Nikola Pašić je poslal predsedstvu pokrajinske uprave v Ljubljani brzojavko, v kateri v svojem in v imenu vlade izraža sožalje rodbini pokojnega dr. Ivana Tavčarja.

* Dr. Alojzij Rašin — umrl. Češkoslovaški finančni minister dr. Alojzij Rašin, na katerega je bil dne 5. januarja t. l. izvršen atentat, je v nedeljo umrl. Krogla, ki mu je obtičala v hrbtenici, je po enomesečnem hiranju povzročila njegovo smrt. Za mrtvim ministrom žaluje vsa Češkoslovaška in z njo vred mi, kajti dr. Rašin je bil iskren prijatelj našega naroda, sobojevnik za osvobojenje izpod tujčeve pete. Kakor čudež se zdi poročilo zdravnikov, da je dr. Rašin v svojih poslednjih trenutkih, ko mu je srce že popolnoma zastalo, šepetal besede o domovini in svobodi. Slava spominu mučenika in junaka, ministra dr. Rašina!

* Odlikovanje mladega rešitelja. Veleposestnikov sin Cenci Glatz iz Krčevine pri Ptujju, ki je dne 15. t. m. s skokom pod led rešil tri fantke gotove smrti, je bil zdaj od kralja odlikovan s srebrno kolajno za državljanske zasluge.

* Dvorski ples, ki se je vršil 13. t. m. v Beogradu, je obiskalo 700 oseb. Ples sta otvorila kralj in kraljica.

* Smrtna kosa. V Zadobrovi pri Celju je v starosti 70 let umrl posestnik Janez Novačan, oče pisatelja dr. Antona Novačana. — V Skopem na Krasu je umrla gospa Marija Spangher, roj. Furlani. — Na Svibnem pri Radečah je v visoki starosti 93 let umrla gospa Marija Sovre. Bila je do zadnjega dne čila in zdrava. — V St. Jerneju na Dolenjskem je umrla gospa Neža Novoselc, posestnica in trgovčeva soproga. — V Ljubljani je umrl bivši ruski caristični general Aleksander Kuzmin Karavajev. Udeležil se je rusko-turške, rusko-japonske in svetovne vojne. Kot begunec si je v Ljubljani služil kruh z dnevno službo pri pošti. Prirejen mu je bil lep pogreb. — V Lescah je umrl posestnik g. Ivan Zark. Bil je značajan in kremenit naprednjak. — V Sprednjih Vodalah pri Medvodah je umrl veleposestnik in gostilničar g. Fran Flajs, star 59 let. Truplo so prepeljali v Tržišče. — V Slivnici pri Mariboru je umrla ga. Julijana Jehart,

mati profesorja dr. Jeharta. — V Plavju pri Laškem je umrl posestnik Jernej Pečnak. — Na Malni pri Sv. Juriju v Slov. gor. je umrl kmet Janez Muršec. — Blag jim spomin!

* Sneg nas je obiskal v ponedeljek. Ker smo ga tako dolgo pričakovali, se nam je tokrat oddolžil tem izdatneje. Snežilo je ves dan. Zdaj počivajo vsa naša polja in travniki pod zaželjeno debelo odejo. Dobro je to za ozimino, toda izgleda, da ga bo navzlic debeli plasti kmalu zmanjkalo. Bi pa vendar bilo bolje, da sneg opravi svojo nalogo še zdaj v postu, da ne bomo imeli bele, temveč svežezeleno Veliko noč.

* Slovenski kmečki mladeniči, vabljeni v Češkoslovaško. Prejeli smo: «Zemédska Jednota» Češkoslovaške republike nas vpraša, ali je v našem interesu in ali imamo možnost poslati več kmečkih mladeničev v Češkoslovaško, kjer bi stajali v praksi pri raznih kmetijskih obratih in podjetjih. Radi zmanjšanja stroškov bi bila omenjena «Zemédska Jednota» pripravljena posredovati pri čeških kmetovalcih, da bi dobili praktikanti po možnosti brezplačno stanovanje in hrano. Potnino bi pa moral nositi vsakdo sam. Priporoča se, da bi naši fantje nastopili to prakso v mesecu marcu in bi ostali na Češkem do novembra, tako da bi videli delo v celi seziji. Na koncu prakse bi se pa vršili izleti na združna kmečka posestva in bi se v svrhu izpopolnitve in boljšega razumevanja prakse vršila strokovna predavanja, da bi praktikantje dobili gotov pojem o kmetijski tehniki in kmetijski organizaciji sploh. — Mi bi našem kmečkemu mladeničem iz narodnih in še bolj iz strokovnih ozirov silno priporočali, da bi izkoristili to priliko. Prijave se lahko izvrše do 1. marca t. l. tudi pri podpisani Zvezi. Ako bo več udeležencev, se bo določil skupni odhod na Češko, morda tako, da bodo udeleženci videli lahko tudi spomladanski veliki sejem v Pragi. — Združna zveza v Celju.

* Kaj bo z otrobi? Pišejo nam: Prejšnja vlada je hotela preskrbeti kmetovalcem živinorejcem otrobe po 6 K za kg. Kmetijske podružnice so naročile obvezno več vagonov, ker je pomanjkanje krme. To velja zlasti za Belo Kraljino, ki nestrno čaka na otrobe. Kakor se čuje, ne bo z otrobi nič, ker je sedanja radikalna vlada dovolila prost izvoz otrobov. Če se to zgodi, potem bodo Slovenci, zlasti pa prevarani Belokranjci, jako hvaležni svojemu ministru, rojaku. Pozivamo vladjo, da pošlje takoj naročene otrobe. Če je bilo naročilo za narod obvezno, mora biti njega izvršitev tudi za vladno obvezna. Pozivamo pa tudi našega ministru, rojaka, da takoj zahteva izvršitev naročil.

* Klerikalci in «hudič». Črno pobarvana «Murska Straža» prinaša dolgo sramotilno pesem o nekem Jurkoviču. Pesem ima 16 kitic in vsaka se končuje: «O, ti nerodni, smešni Jurkovič — polit'ko tvojo vzame naj hudič...!» Kakor razbiramo iz ostale vsebine, je bil Jurkovič doslej pristaž klerikalne stranke, zdaj pa je pristopil k radikalni. Brez ozira na to, da moža ne poznamo, moramo obsojati tak prostaški ton. Značilno pa je, da klerikalci tudi že hudiča kličejo na pomoč. Hudič jim bo že pomagal in jih pobral 18. marca pri volitvah.

* Kanibalske manire klerikalca Zebota. Klerikalni poslanec Zebot, ki vživa med vsemi klerikalnimi podrepaniki najbolj žalostno slavo razgrajaja in širokoustneža, je prošli teden v Mariboru na ulici opljuval svojega političnega nasprotnika dr. Reimana in jo nato popihal urnih krač, preden ga je za tako junaško pobalinstvo mogla

doseži zaslužen plačilo. V ostalem pa temu ne uide, toda nam bi se zdela najbolj umestna kazen, da ga vlada imenuje za častnega poslanika v kakšni zamorski deželi, kamor spada po svojih manirah.

• **Strašna nesreča z eksplozijo smodnika** se je dogodila v Muljavi na Dolenjskem. Posesnikov sin Josip Kutnar je v Višnji gori kupil sedem kilogramov smodnika za razstreljevanje kamenja. Prišedši domov, je vrečo s smodnikom postavil na mizo blizu vročega likalnika. Mati njegova je namreč ravno likala perilo. Zaradi vročine, ki je prihajala iz gladilnika, se je smodnik razgrel. Nastala je strašna eksplozija. Mati je še ob pravem času zbežala iz hiše. Vneti smodnik je v trenutku zažgal strop. V nekaj hipih je bila vsa hiša v plamenu ter je zgorela do tal. Josip Kutnar, njegov brat in sestra so dobili težke opekline. Hvala Bogu so jih vsaj rešili žive in jih prepeljali v ljubljansko bolnico.

• **Boljševiškega agenta so aretirali v Mariboru.** Piše se Leon Picki in je poljski žid. Že več kot eno leto je opravljal kurirsko službo med boljševiško centralo na Dunaju in komunističnimi organizacijami v naši državi. Končno so mu pa le prišli na sled. Ko so ga prejšnji ponedeljek prijeli ob prihodu vlaka v Maribor in ga preiskali, so pri njem našli obilo važnih dokumentov. Iz njih je razvidno, da je vršil tudi špijonažo. Aretiranca so odpravili v Beograd ter ga izročili oddelku za zaščito države pri notranjem ministrstvu, kjer mu bodo strogo preobračali žere.

Iz raznih krajev

• V Nasovčah pri Kamniku je bil posestnik Matevž Barle obstreljen iz zasede. Krogla ga je zadela v trebuh. Težko ranjenega so prepeljali v ljubljansko bolnico.

• V Dolini pri Mirni sta nekega večera dva roparja prišla v mlin Marije Uduč ter s kuhinjskim nožem v roki zahtevala srebrni in zlat denar. Udučeva je vsa v strahu izročila denarnico z 18.000 kronami denarja.

• V Kamni gorici je neznan mož prišel v kuhinjo k Apoloniji Zdešar, ji nastavljal samokres na prsi in zakričal nad njo: «Denar sem, če re crkneš!» Zdešarjeva pa se je korajžno vrgla na roparja, ga podrla na tla in začela klicati na pomoč. Ropar se je s silo komaj iznebil Zdešarjeve in urno pobegnil. Ga menda ne bo več na obisk.

• Na Savi na Gorenjskem so se v tamkajšnjem «Delavskem domu» na pustni veselici stekli komunisti sami med seboj. Tekla je kri. Brez žrtev ni zmage.

• V Braslovčah se je v nedeljo vršil sestanek, na katerem se je sklenilo osnovati Orjuno. Priglasilo se je že nad 20 članov.

• V Št. Juriju ob Taboru, ki je popolnoma kmeška občina, šteje tukajšnja Orjuna nad 80 članov.

Sokolstvo

Sokolstvo v Sodražici je priredilo 13. t. m. poslovilni večer bratom, ki odhajajo v vojaško službovanje. Slovo je bilo iskreno in pristrčno in pot jim ni bila težka ob misli, da bodo služili svoji domovini in svojemu kralju. Kličemo jim še enkrat «Zdravo!» in po odsluženju zopet na svidenje v naših vrstah.

Sokol v Javorčaku je dne 17. t. m. priredil lepo uspeli poslovilni večer k vojakom vpoklicanima bratoma Albinu Svetlinu in Stefanu

Perjanu. Posetili so nas tudi jeseniški bratje. Sledili so jedrnatim govorom staroste nadučitelja Barage, Matije Sušnika, učitelja Bulovca in Jožefa Krofa s Save. Iskrene besede so jasno pričale, kako globoka ljubezen vlada med sokolstvom. Razveseljevali so nas zvonki glasovi tamburice in pristrčne napitnice. Večer je potekel v najlepšem razpoloženju. Vpoklicanima bratoma še enkrat sokolski Zdravo!

Zanimivosti

PRIČAKOVALCI KRISTUSA.

V Ameriki dviguje obilo prahu razprava proti židu Puruellu, ki je leta 1903. ustanovil posebno versko sekto «pričakovalcev Kristusa». Začel je zbirati svoje židovske soplemenjake ter jim razlagati novi evangelij, da se Kristus v kratkem zopet povrne na svet in da prinese odrešenje vsem židovskim plemenom, posebno onemu iz hiše Davidove.

Krivi prerok Puruell je znal tako omamiti svoje «vernike», da je od njih izvabljal velike vsote denarja ter je — v imenu novega odrešenja — prevaril in zapeljal marsikatero dekle. Seveda ni nikoli mislil, da bodo vsi

njegovi grehi prišli na dan. Zdaj sta dve dekleti vložili tožbo proti Puruellu, ker se jima je posrečilo ugotoviti, da je Puruell uničil vse imetje njunih staršev. Predložili sta sodišču tudi poedine dokumente in pisma, ki svedočijo o marsikateri nečastnosti židovskega preroka Puruella.

Ko so prišle senzacije na dan, so se Američanke začele silno zanimati za zapeljivega oznanjevalca nove vere. A so se hitro razočarale: Puruell je namreč silno oduren mož z neostrizenimi lasmi in brado, kar je zahteval tudi od svojih vernikov, ki so se v pričakovanju Kristusa dali briti samo od sleparskega Puruella samega.

BOLEČINE? V obrazu? V udih? Poizkusite pravi Fellerj-v Elzafluid! Vsi se boste čudili! Dobrodojen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Močnejši in boljši kakor francosko žganje in čez 25 let priljubljen! Z zavojem in poštnino: 3 dvojne ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 208 dinarjev s 5%nim doplačilom razpošilja; lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 360, Hrvatsko.

Bremen - New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosljivi po udobnosti, čistosti in po izborni oskrbi.

Hitre in varne ladje.

„George Washington“

„America“

„President Roosevelt“

„President Harding“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list št. 285.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palata Beogradske Zadrugo

Ena steklenica Elzafluida nadomesti tri steklenice francoskega žganja!

Vsebinska to naredi!

Sestava Fellerjevega Elzafluida je izmed najmočnejših esenc zdravilnih zelišč, cvetja, korenin in listja s najčistim destilatoma žganja. Že čez 25 let se nebroj ljudi v vseh delih sveta zahvaljuje, ker jim kakor dober prijatelj v težkih dneh prežene bolečino. Imate li bolečine v udih? V brustu? Zobobol? Nahod? Ste ti slabi, prenapeti, izmučeni in preveč občutljivi? Želite dober kosmetikum za zobe, zobno maso, lice, glavo? Ali želite v vseh primerih imeti zaupljivo sredstvo v hiši? Poizkusite pravi Fellerjev Elzafluid? Kmalu boste rekli tudi Vi:

To je najboljšo, kar sem kdaj okušal!

Je mnogo močnejši in izstnejši kakor francosko žganje in najboljšo sredstvo za vrsto! V vseh dotičnih poslovalnih zahtevajte samo pravi Elzafluid od lekarnarja Fellerja. Z zavojem in poštnino stane, če se pošlje deuar naprej ali po povzetju: 3 dvojne ali 1 specialna steklenica 24 Din, 12 dvojnih ali 4 specialne steklenice 24 Din, 24 dvojnih ali 8 specialnih steklenic 116 Din, 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 208 Din.

KOT PRIMOT: Elza-obličje proti kurjini očesom 2 in 3 Din; Elza-mentolni črtniki 4 Din; Elza-postopni pratek 3 Din; Elza-ribje olje 30 in; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonska voda 15 Din; Elza-sumski miris za sobo 15 Din; Glicerin 4 in 15 Din; Liso, Lisoform 12 Din; Kineski čaj od 1 Din dalje, originalno stadijum francosko žganje velika steklenica 13 Din; Elza-mrčesni pratek 7 Din; sirup za podgane in miši 7 Din. Za primot se zavojem in poštnino posebej računata.

Na to esenc se računata še 5% doplačila. Adresirati natančno: **EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 360, Hrvatsko.**